

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ
Интернет-версия: zaman.snikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
3 СОМДУ

Көпөлөнүргөн сөз

Президент «Спартакны» ал уруму жетишимли болганын бла алгышлаганды

Бийик лигада жаңгы сезон натыйжасы «Спартакны» сыйгенине ачык хабардан башланганды. Ала жаңгырач керегн команда подмосковьден «Сатурнны» 2:1 эсеп бла кытхандыла. КъМР-ни Президентни Арсен Канокон натыйжачилени Россияни футболдан энди башланган чемпионатында биринчи хорлам бла алгышлаганды.

Республиканы башчысы команда россияни футболну даражалы дивизионунда квалалыгына, энди оюнунда да «Спартак-Нальчикны» сыйгенине чыггытты байрам болуукларына ышанганын билдиргенди. Ол команда жетишимли болууну, бютюн уллу жетишимге, жаңгы хорламга да жетерин сыйгенин айтханды.

КъМР-ни Президентини бла
Правительствосуну пресс-службасы.

Съезд

Фермерле кенгеширге жыйыладыла

КъАбарты-Малкъарда фермерлени биригилери не башчылык этген организацияны таматасы Казбек Кардангушев билдиргенге кере, бютюн кыра-лыбызы ара шахары Москвада Россия Федерацияны эллилерини (фермерлени) молклерини бла эл мюк кооперативлерини ассоциациясы XIX съезди кесини ишин башлайды. Аны делегатлары коллектив фермер молклерини терк айнуларына себеплик эттиуге кыралыны жаңындан берилген болушукну хайырлыгына, «Агропромышленность комплексини айнытуу» баш магъананы миллет проектке эм аграр бешыллык программада салынган борчланы жашауда бардырууда ассоциацияны онгланыны, эл молкюне фермер секторун эм бирси гитче формаларын андан ара айнытууну юсонден волпоснаны сюеркидиле. Съезде Россияде фермер кымылда башланганы 25-жылгыга бла хазырлануу бла байламлы тамамлангыра керекли ишлеге эм башха

КЪУУАНЧЛЫ ИШ

Жаңгыртылган спорт комплекс

Россияни Президентни Владимир Путинни башламчылыгы бла битеу кыралда да спортну айнытуу жаңы бла тюрлю-тюрлю мадарапа этилдиле. Шабат кюн Нальчикде Малкъар орамда жаңгыртылгандан сора хайырлангыра берилген республикалы спорт дворени ачылуу анга шагыттык этеди. Ол къууанчы ишге Россияни Президентини Юг федеральны округда толуг эркинлик келечиси Григорий Рапота, КъАбарты-Малкъарны Президентни Арсен Канокон, КъМР-ни Парламентини Председатели Бечелланы Илияс, министрле, депутатла эм башхала кытышхандыла.

Спорт мекямага кирген жерде кызыл лентаны къууны халда Григорий Рапота бла Арсен Канокон кес-

«Аны хайырындан республиканы кыралны бек кючю спорт регионларыны санама къошулурга ону болуукду. Биз анга бек ышанамыз», - деп да къошанды толуг эркинлик келечи.

Ызы бла КъМР-ни культурацияны алы кючлукусуу Улбашаны Азвор, Султан Хажиоров эм «Кабардинка» тейсугу къауум концерт керегтендиле.

Андан сора эркин эм грекери тушууладан КъАбарты-Малкъарны Президентини кубогуну эришуле башлангандыла. Алагы республиканы шахарларындан бла районларындан бек кючю бекмеден къуылган команда кытышхандыла.

Президентини кубугу да Терк району спортчуларына жетгенди. Экинчи жери Басхан району командасы алганды. Кючюне жерге уа Нальчик шахары жыймадык команда кытышханды.

ГЕЛАЛЫ Сахадин,
Сураатлы ТООГУРА-
НЫ Камам алганды.

Кырал жумушы

Гитче шахарлагы - гитче бизнес

РФ-ни жаңгыдан айырлган Президентни Дмитрий Медведев Тюмень областны губернатору Владимир Якушев бла Кремльде ишчи халда тобешгенди. Съз гитче бизнесни юсонден баргында, Жаңгы Президент губернатордан ол башчылык этген регионда гитче предпринимательствону айныуу не халдады, деп соргыанды.

«Мен сизни коллегалагы, экспертле бла да консультацияла бардыргына, бу сферада законодательство кылай айны баргыны, керексиз администрация кесирлеринд аны оюмларына тынгылагына. Процедурамы жетилетир юсон, кыайсын кетериге, кыайсын кыюргыра не да терлениргеге, гитче бизнесни терк айнууну жаңгыртти ючюн не этерге керекди? Ол жаны бла сизни

оюмузуну да эшитирге оюеме», - дегенди Дмитрий Медведев.

Тюмень областда гитче бизнесни объектлери ахыр жылда 4,5 кереге кбейтендиле. Биз гитче предприниматиле не къадар кеп болсола, ишсизлик аллай бирге азанды деген закон бла иштейби, Тобольск, Ишим, Салехард, Сургут, Нальчик эм 100,75 миң адам жашаган уллу болмаган шахарлада алай терк айны баргыны. Европа-лы елчеме бла ала арталы да гитче шахарла тоююдола. Алайды да, жууук заманда КъАрал Советни Президиумунда бу сферада Тюмень областны иш сыйнууну юсонден кенеш бардыргыра керек болур, - дегенди Дмитрий Медведев.

Медицина арала

Кбейе бардыла

Саулык саклауну эм социальный айныуну министри Татьяна Голикова РФ-ни ишлей турган Президентни Владимир Путин бла тобешгенди, ишюнд алай медицина жаны бла жумушларын жалчытуу не халда болганыны юсонден кысыкя отчег этгенди.

«Аны кысыкя керек ма-ралда медицина арала кбейден кеп бла барганлары себепли кван эм аны ком-

Жерчиллик

Башхаладан алгя башлагандыла

Эртден бери келе келген төрөленине кертчилек кыла, Прохладна муниципальны районуну жерчилликке урунганлары бытты да жаш башы сабан ишени КъАбарты-Малкъарда биринчи болуп башлагандыла. Ала ол жуу-страни кысыкя ар жаңы бла да тынгылы хазырла-ны тобеге корюшгенди. Нек дегенде алагы жалзык битимлени ур-лыклары битеу да 45 миң гектарга себеплик керек болуукду. Ол жер-лени 24 миң гектарны мизреулок битимле ал-лыкдыла. Саулай району алып айтханды, ол жууала жу-мушуну агрорекника жур-кыла излеген болжаламы-шарга, алай бла уа юсо-буодеги жалык бай тири-лие ышангылы мурдор са-лырга умут барды.

Кюндөн-кюнге районда жаш башы сабан ише куч ала бардыла. Эндилене дери прохладна сабан-лени эм кысыкя себеплик-лени эм башха битимлеи урлыкларыны кеп кытмай эки миң гектарга сепген-ди. Саулай району алып айтханды, ол жууала жу-мушуну агрорекника жур-кыла излеген болжаламы-шарга, алай бла уа юсо-буодеги жалык бай тири-лие ышангылы мурдор са-лырга умут барды.

Бизни корр.

Билдирүү

КъМР-ни Парламентини депутатларыны эслерине 2008 жылда 20-чы мартда Парламентини оюнде КъАбарты-Малкъар Республиканы законла чыгаруучу органыны кезуило жыйылуу болуукду. Ол 10 сагытта башлангырыды.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Бир къауум мадара белги-ленгенди, алай республиканы башчылары болушуклары болмай, аланы жашауда бардыргыра кытышханды.

Жалкыны жашууу ол коммуналы жумушла бла кылай жалчытылганына кере да болганын багмыды, анда иш не халдады? «Былтыр октябрьде коммуналы сферада уллу тор-ленуле болганды. «Жа-шуу журт-коммуналы молкюне производство бири-гию» эм «Къурулушчу» муниципальны унитар пред-приниматиле «Жашуу журт-ланы молкю» муниципальны унитар предприниматиле кы-шылгандыла.

Ахыры 2-чи беттеди.

ЗАКОН ЭМ ЖАШАУ

Реформа халны игилендирер мурат бла бардырылады

Оюлур кетке жеткен ойлоден кичирюу, жашуу журтлагы тынгылы ремонт этти жумушла кбелени тынгысыз этдиле. «Жа-шуу журт-коммуналы молкюне реформа бардыргыра себеплик эттиуну фондуну юсонден» Федеральны закон ма бу ишде кеп кызын волпоснаны тамаларга болушурга керекди. Анда ЖКХ-да реформа бла байламлы закониле бла подза-кониле Россия Федерацияны субъектлери бла муниципальны квалалы кылай толугурга керек болгонлары, тарифле бла къошкыла кылай куралгылары, граждандыга субсидияла кылай берилгенди эм аллай кеп затла шорт тохташдырылдыла. Законну баш болуларын КъМР-ни Парламентини Экономика полити-ка жаны бла комитетини председатели Малкъарланы Тахир аныганды.

«Тахир Далхатович, ЖКХ-да реформага себеплик эттиуну фондунан ахча алыр ючюн, КъАбарты-Малкъар не зат этерге керекди?»

Ахыры 2-чи беттеди.

Башдамчылык

Элияла эсепге алынырыкдыла

«Росгидромет» КъАбарты-Малкъарны бийик-тау геофизи-ка институтуну мурдорунда элияланы эсепге алган Россияде биринчи ара кырады. Анга оборудованыны Амери-каны Биркинг Шитларны да сегиз жою миң долларга сатып алгандыла. Институ-ту кызын табийганды болу-ла жаны бла бөлмюно таматасы Анатолий Аджиени башчылыгы бла специали-стени къаууум Америкада стажировканы этгенди.

Институтта билдиргенлери-не кере, онжети метрлик станциялары май айда орна-тып башларыкдыла. Ала КъАбарты-Малкъарны Зако-ноодагы полигонунда, Зе-леномскны, Черкесскни эм Ставропольну тийреленди-ле. Жаңгы оборудо-вание элиял эм буз уруу процесслени битеу Ара Кан-каны жеринде кереге онг берилди. Кёкню кюкюрети, элия уруп жаууган жау-ууну юч-тёрт жою километр

Бизни корр.

ЖЕР-ЖЕРЛИ ВЛАСТЬ

Проблемаланы биригип тамамларгыра

Тырнауу республиканы башха шахарларына ушамды. Аны география, хауа болулары да энчидали. Ол арадан узатырыкдыды эмда башха жерле бла аны жолонда автотранспорт жолло байламлы этедиле. Халкыны жашууу да олсынмында ма онг кере болды. Тырнаууну экономикасы, социальный сферасыны, аланы айнуу жолларыны юсонденди биш шахар администрацияны башчысыны къулу-туу толтурган Малкъарланы Азретни жашы Аслан бла боногонно ушгышыды.

«Аслан, экономикада болу-мга сен не багыа бирче-ге болууксу?»

«Жарыгуу, ол кыйын-лай кылады. Предприним-ланы техника бла жалчыты-лынулары, инвестиция ти-рилкери да осалды, ала чыгарган продукцияны конкуренция онглары да аздыла. Битеу ол затла про-мышленностье производство-ну айнууну чырмау этеди-ле. Былтырны итолганына карасак, битеу да 156,8 миллион сом багысы про-

дукция чыгарылганды эм жумушла тамамлангандыла. Ол а белгилениген кё-нүмдюлени 92,3 процентин тутайды. Иш быйлай барган жерде урунганлары къо-лайлыкларыны игиленди-рирге, иш хакларыны кёп-юруге бек кытынды.

Ишсизлени саны азаймай-ды, шахарчылары ни кесе-тини фавдалары жашууга керек болганды эм азлай кылады. Уста кадрларыны кетип барганларыны сылтаулары да андады. Адамла, улпуррак иш хакы, ийгерк жашуу излеп, тыш-пырны этерге тийшлиди.

Ахыры 2-чи беттеди.

ФУТБОЛ

Хорламгъа иттиңулюк үлү эди

Шабат көн Нальчикте Россия футболдан чемпионатынын биринчи турунда «Спартак-Нальчик» кесинде «Сатурн» команда баштободы.

Кюн бузулганлыкына, оюнго кыаргъа стадион топу бир адам келген эди. Эки командалы капитанлары Алексей Игитини бля Младзар Дудовичи Р-Ф-ни бля КМ-Р-ни байракчылары Россияни Гимнини согулуугу бля бирге келгени эди. Тобушун андан сора болган жарык феерверк бля башланганды.

Оюну биринчи минуттарында оюнга кыонакыла нальчикчилени бир кесек абызырткан эди. Сатурнчула тобубушун терпонуни минутунда Дмитрий Хомичини кыабак эшиклерини алдында кыурагъан оюн алыга кыуауаны бошалады. «Сатурн» ючюн ойнаган Руслан Наушев урган топ, спартакчылардын биринчи тобу, бизни кыабак эшикке киреди. Алай бля эсеп 0:1 болады.

Суймат турганыла болган гол, футболчуланы, оюнго кыаргъа келгенине да бир кесек жарыштан эди. Кыонакыла у, ботон бек келгенине, кыска заманын ичинде бизни кыабак эшиктели алдында дагыда бир неча тапсы кыабак кыурадыла.

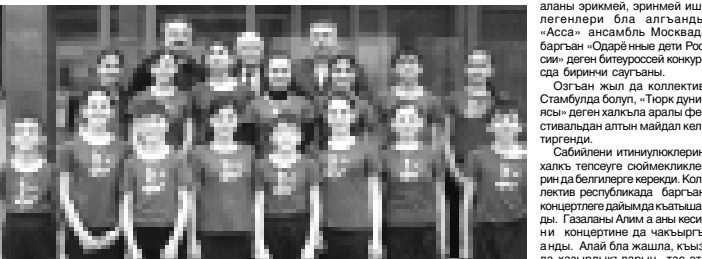
Бир кесектен сатурнчула бизни кыабак эшикке таба кыурадыла. Коруулачулары кыурауусураак оюнулары Дмитрий Хомичини бир кесек сакъ болууга иттиңдиргени. Эки кере да ол кыабак эшикке киргирге уздан кыалгъан топланы тууханды.

Оюну ортасына нальчикчилени тренерлери, битеу алышындырууларын бошоп, Наврузды, Кирилл Конуфенин орунуна майданга ол Казбек Гетериевичи жиберди. Нальчикчилеге мойшоуден уургуура кыонакыладан эсе аслам тоше эри. Алтай кезуилени биринде Валентин Филатов тап келген топчурул. «Сатурнчу» кыабак эшиклерине кийрди. Тенг болган эсепте кыуауачыны айтып аңгылатхан эди.

Бирваздан Аслан Машуков бля Александр Акишулашвили да кыонакылыны кыабак эшикке терпидире. Болсада эсепни тордиргенине ол биринчи таймда спартакчыла кыабак эшиктели.

Жетишим

Москвачыла абезехни керлюкдюле

Бусагъатда республикада бир талай сабий труппеси ансамбль бербиле. Ала миллет, этрэд, талекси труппесу бля кершошдиле. Бом, ол коллективлени прасидеке бек сыйымалы ую КМ-Р-ни, Р-Ф-ни образцовый башчылыкы КМ-Р-ни халкы артисти Сотталаны Кыншоу этил келеди.

Кеп болмай республиканы «Зарастейт, мир!» деген эришкюде ол биринчи жери айтканды. Анга эки жыйырмадан артык коллектив кыатышкан эдиле. Ансамбль кыурауучу кыарачы-малкыр халкы труппесу абезехни кергозтгенди. Аны алдында балетмейстерле бурунгуула мажосо төрелени да салган эдиле. Аруу саяна кийимле, режиски, музыка, жаш труппесуе жоржини келюне жетелде.

Самбаль ары абезехи, төгерек труппесуе эм кыуауан труппесуе дижке жаздыры игенди. Сайлагъан а жорки касы этрэдиди. Бельвады бир магъанлы эстаха эс бургура керек сумма. Сабий ансамбльде труппесуле тер-терк алышынды турдыла. Сиз ючюн, озыган жыл улуу кыуауу шкюну бошоп, ансамбльден дакеттерди Алянорларны гиче кыуауумлары келгени. Бу жашла бля кыыла труппе башлагъаны уа майда жыл болуукчу. Аны себепти Сотталаны Кыншоу бля балет-

БИБЛИОТЕКА ИШ

Австралия - ол жангыз да кенгуру туйюлду

Бизни газет дайым да билдиретиле турды. Ичинде билдиретиле кыурагъан керлюкчелени юспердинде. Ала торлюторлю темалга, даяталга, кыараллага атапалдыла, кеслери да окуучулагъа улуу болушук эдиле.

Эришину спонсору «Болар» фирме да сурасъа бизни да кыюмлаганды. Аланы ичинде Фатима Татарова да болганды. Эки Черкеден устала, пенсионерле. Биринчи жерге библиотеке эки эртегиле окуучу (1953 жылдан бери жорхой), пенсионер Борис Долбои чыкканды. Ары жыйышылна анга кыуауанганыларны кыызуу кыарала бля билдиргендиле. Хорлагъанга библиотеке эки директоруну заместители Александр Арзунчу окуучуну сыйлы билетин эми Мария бля Виктор Котлярваланы «Неповторимый Нальчик» деген китатларын саугагъа бергени.

Библиотеканы справочное-библиография бөлүмюне кезилеу керлюкчю Австралияга аталган эди. Бу кыяран континент жери бля США-ны жеткеледи. Европа да аны 50 процентини турды. Биз сабийликтен бери эшитибиз динго ити юсөөндөн, кенгуруу уа ити керлюкчю сиймийди? Голливуду айтылыш актерлери - Николь Кидман бля Мел Гибсон - Австралиядан болгъанларына өкмөлери кыурамыды. Жазуучу Алан Маршалл бля Патрик Уайт (Нобель атылы саугъаны лауреаты) бусагъатда бек окуугъан австралиялы.

Белюмню ишчилери конкурсуа кыатышылна бля.

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал РЕДАКЦИЯ: АЛИКАЛАНЫ Владимир, АПАЙЛАНЫ Музафар (баш редактору орусбасары), БЕЙПАЙЛАНЫ Мутали (баш редактору орусбасары), БИТТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хаза, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретари).

РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Жамалат-поинтика жашууу бөлүмү - 42-67-68, 42-24-02. Экономикалык бөлүмү - 42-66-71. Култураны бөлүмү - 42-68-72. Социалдык поэтикалык бөлүмү - 42-66-76, 47-27-59. Жазуучулар бөлүмү - 47-26-39, 42-66-11. Письмоланы, рекламаны жалдыруучу бөлүмү - 42-37-94. Тиманчаланы бөлүмү - 47-31-28. Букалтерист - 42-30-87. Оператору - 47-26-24, 42-39-65.

Кыонакыла уа ол болууну тордиргирге кыошакъ заманда да коршошгон. Алай насып юлюшопле бу жол нальчикиле эдиле да, хорлам да аланыкы болганды. «Спартак-Нальчик» жерлешелери биринчи оюнда оюнуна кыуандыргъаны алыга сыймеклини ботон ючлюк этгени дерге болуукчу. Биз бля уа командаланы баш тренерлери Юрий Красножуб бля оми Гаджики оюну юсөөндөн кесерини оюмулары айтканды. Журналистлени сорууларына биринчи Юрий Анастольев жууап бергени. Команда биринчи минуттада жиберген голдан сора бир кесек абызыргъанын чертип, ол аланы, артада эс жыйып, хорлагъа ючюн-кыуруу тапханларна тасып асты.

ТАПСАХАНЛАНЫ АМИНАТ

КАРАТЕ Таптинден - саугъала бля Эстонияны ара шахеры Таптинде каратеден «Алтынчы булган» деген «А» классы халкыла аралы турнир бардырылды.

А ТАЛЕП. Алчы жерле алгандыла Томенде каратеден Россиянын бундан босонды. Ано битеу кыярыдан бек ючлюк спортлула кыатышкандыла.

Кыабарты-Малкыр Республикасынын бундан аныда ити керлюкчю болдуруу кыатышкандыла. Кеси ауруукчылардына нальчикли Рустам Кампаров - чемпион, тырнауучу Бедлар Губиров, Рустам Наушев эм Тейен Акъабдан Солсан Губиров а доммак майдаллаагы тиийиш болгандыла.

Жаш спортчулары тренери Аслан Губашев, Сергей Кривакоский, Евгений Могилавец эм Владимир Шамохов юйрөтдиле. Бизни кор.

Бек кыурулула кыатышырыкыдыла Магнитофор шахерда оналтык мерте оюнуларны араларында карате кюссинайдан Россияни биринчилиги болуукчу.

ЖАБОЛАНЫ Акиват. Редакция авторла бля кыатып жоргозтойди. Коол жаламалга ресения этилмедди эм ала артка кыатып кыатырылдыла.

Спортчу оюнгенде Чемпионатны оюнуларыны биринчи кезую

Table with columns: №, Меле, Эсеп, Кыонакыла, Кюн, Шахар, Стадион. It lists various sports events and matches across different dates and locations.